

Herria bera bezalako. Ohartzten gara nora daraman bide oker horrek? Hasi behar ote gara kantatzen

*Maitia non ZARA? edo
Gabon-gaba pozik
IRAGAN DEZAGUN?*

Ordua da, nik uste, ura bere bidera itzul dadin. Euskal musikariek oraingo nahaspila konpondu behar dute eta kanta bakoitzaren hitzak finkatu. Jakina, batzutan gertatzen da kantak era batera kantatzen direla leku batean eta bestera bestean. Adibidez, «Salamanca» deritzan kanta berriki entzun dut Hazparnen hango erara eta gainera Gorka neure anaiaandik beste bat, Bizkaiko euskaraz, jaso dut. Kasu horietan zail izango da erabakitzen eta hobe lukete, agian, diren aldakuntzak adierazi, bati lehentasuna emanaz. Baina ni horretan ezjakina naiz eta isilduko naiz.

Hitzño bat bukatzeko, ordea. I hazko udan, Seguran izan nintzen, kantaldi batetan. Kantaldi hondarreko, «Agur Jaunak» kantatzen hasi ginen, eta hura zen penagarria: nor bere modura («Danak», «Denok», «Danok», «gara», «gira», zintzurereko «j», «j» biguna, eta abar) eta gainera nabari zelarik askok ez zekitelca kanta hori... Ez dea lotsagarri geure gogara aldatzea eta ez jakitea «Agur Jaunak»? Nafarroa Beheretik etorri zaigun kanta eder hori? ■ *Endriko Knörr.*

Urduri eta larri

Hitz hauekin definienez orain eta hemen Tolosaldea: urduri eta larri da. *Sarriok* kezka sortzen du. Honen inguruko enpresa asko eta milaka langile langabeziaren zuloan sartuak daude. Zorren berri alderdi guztietatik entzun dugu. Jende asko ari da zer gertatu den galdezka. Nora joan dira holako dirutzak? edo zergatik ez dira etorri hemen behar diren milioi horiek? Jestio edo administrazio txarra? Honen ondorioak jasan behar dituenarentzat erantzun eta konponbide egoki guti.

Enpresa tiki asko azken kolpe honekin betirako desagertzeko zorian geratzen dira. Baserrira utzi eta kalera joan den zenbait langilek etorkizuna beltz dakusa. Zenbait herri beste lan posturik gabe geratu bide da enpresa handi horrek bere inguruan besterik nahi ez zuelako.

Hemendik dago herri batzuen bizitasuna edo betirako isilbideetan geratzea. Lan arazo honek herriaren hazkundera eta kulturaren influentzia izango du. Diruak izan du jendearen erakarmena, eta dirua izan da kulturaren lehen urratsak emateko eta jarraitzeko bultzagile garrantzizko bat. Ez dira, beraz, lan postuak bakarrik *Sarrioren* in-

guruan krisian sartzen direnak. Herrigintza eta hezketa osoa ere bai. Eta honek urduri eta larritzen gaitu. ■ *Antonio Iraola.*

Alkoholismoa, gizarte arazoa

Alkoholismoaren arazoa benetan larria da gure gizartean. Are larriagoa Euskal Herrian. Estatu mailan populazio alkoholikoa %2tik %3rako da. Bizkaian, gehiago, %5ekoa. Are gehiago Barakaldon: %68koa. Ikaragarria da.

Datu hauk Fernando Marquinez bilbotar mediku psikiatra batek eginikako estudio berri batetik jaso ditut. Bistan da datu hauen aurreko lehen konklusioa: arazo honi lehenbailehen draga jarri behar zaio. Baina nola? Ez, noski, alkohola igotzearekin eta telebistan propaganda debekatzearekin bakarrik. Gizarte moldaketa berri bat eskatzen da, ohitura berri batzuk, inguru desberdina. Marquinez-ek aipatzen duen puntutxo bat azpimarratu nahi nuke nik hemen:

«Si una persona no tiene dónde esparcirse, si no dispone de actividades deportivas, culturales o recreativas que le satisfagan. Si en vez de encontrar zonas verdes, cada dos pasos ve una taberna... El medio, la situación es propensa a que ese individuo entre en los bares y se habitúe al vino y al alcohol...».

Taberna gutiago eta kultur etxe gehiago, esaten zuen besteak. ■ *Unai Nabea.*

Nikaragua eta beste...

Aspaldian ezaguna zaigu Nikaraguako herriaren samina Somozaren hatzapar otsotietatik libratu nahian. Nobela dramatiko bat irakurri edo jarraitu ohi dugun bezala, azkenerako ohitu egin gara hango berrien entzutera eta irakurtzera. Egunkarietan agertu den zenbait gertakizun, agintea eskuetan dutenen jolas entretengarri bezala eman zaigu. Batzuen humilapena besteen asegarri eta pozkarri gertatzen da. Gutxi batzuk nahi duten guztia egiten bait dute lege eta giza eskubide guztien gaindi. Ezin daiteke uler, bestela, kaleetan zauriturik daudenak gasolinaz igurtzi eta guardia nazionalak erre-tzea; edo atxilotuei egiten zaizkien torturak, besoak moztuaz edo ez-tarrian ebaki bat eginaz, mihina handik atera korbata baten antzera eta zintzilik utzi sadismo guztiaz. «Homo homini lupus» esan zuenak asmatu zuen; eta agian, hau esan zenean baino egia handiagoa dateke gaur. Gaizto izateko gaitasuna norainokoa dugun pentsatzea zaila egiten zaigu.